

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

ΤΟ ΠΡΑΙΟΝ.

Τὸ Ἑραῖον, κατὰ Πausανίαν, ἀπεῖχε τῶν Μυκηνῶν, ὧν ἐν ἀριστερᾷ ἔκειτο, δεκαπέντε ἀρχαῖα στάδια, ἥτοι ἔλαττον τριῶν καθ' ἡμᾶς σταδίων, ἢ χιλιομέτρων παρὰ τὸ Ἐλευθέριον καλούμενον ὕδωρ, ὅπερ ἔρρεε κατὰ τὴν ἐκ Μυκηνῶν εἰς Ἀργεῖ δὸν καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς καθάρσια ταῖς περὶ τὸ ἱερὸν γυναῖξί καὶ εἰς τὰς ἀπορρήτους τῶν θυσιαῶν, ἀρχιτέκτων τοῦ ναοῦ ἐλέγετο Εὐπόλεμος ὁ Ἀργεῖος. Ὑπὲρ τοὺς κίονας αὐτοῦ ἦσαν εἰργασμένα ἐνθεν μὲν ἡ γέννησις τοῦ Διὸς καὶ ἡ μεταξὺ θεῶν καὶ γιγάντων μάχη, ἐκεῖθεν δὲ ὁ πρὸς Τροίαν πόλεμος καὶ ἡ ἄλωσις τοῦ Ἰλίου. Πρὸ δὲ τῆς εἰσοδοῦ ἵσταντο ἀνδριάντες καὶ τῶν ἱερειῶν τῆς Ἑρας καὶ ἡρώων ἄλλων τε καὶ τοῦ Ὀρέστου, ὃν ἡ ἐπὶ Ῥωμαίων πτωχῇ κολακείᾳ μετέβαλε δι' ἀπλῆς ἐπιγραφῆς εἰς Αὐγουστον. Ἐν δὲ τῷ προνάῳ ἀριστερᾷ μὲν ἦσαν ἀγάλματα τῶν Χαρίτων, δεξιᾷ δὲ κλίνη τῆς Ἑρας καὶ ἀνάθημα ἡ ἄσπις ἣν ὁ Μενέλαος ἀφείλετό ποτε τὸν Εὐφορβον ἐν Ἰλίῳ. Τὸ δὲ ὑπερμέγεθες ἄγαλμα τῆς Ἑρας χρυσοῦ μὲν καὶ ἐλέφαντος πεποιημένον, ὡς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῷ Παρθενῶνι καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ἔργον δὲ τοῦ κλεινοῦ Πολυκλείτου, ἐκάθητο ἐπὶ θρόνου, φοροῦν ἐπὶ κεφαλῇ στέφανον, ὅστις εἶχεν ἐπειργασμένας τὰς Χάριτας καὶ τὰς Ὠρας καὶ ἐν μὲν τῇ ἐτέρᾳ τῶν χειρῶν ἔχον καρπὸν βραιᾶς ἢ ῥώδιον, ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ σκῆπτρον ἐφ' οὗ ἐπεκάθητο κόκκυξ, διὰ τὸν λόγον ὅτι ὁ Ζεὺς ὅτε ἡγάπα παρθένον τὴν Ἑρὰν μετεμορφώθη εἰς κόκκυγα ἀγρευθεὶς οὕτως ὡς παῖγνιον ὑπὸ τῆς θεᾶς. Παρίστατο δὲ τῷ ἀγάλματι τῆς Ἑρας τὸ τῆς Ἑβῆς, τέχνη Ναυκύδους, ἐλέφαντος καὶ τοῦτο καὶ χρυσοῦ καὶ παρ' αὐτῇ ἦν ἐπὶ κίονος ἀρχαῖον ἄγαλμα τῆς Ἑρας ὑπῆρχε δὲ καὶ τρίτον τῆς θεᾶς ταύτης ἄγαλμα, καθήμενον, οὐχὶ μέγα, τὸ ἀρχαιότατον πάντων, κατεσκευασμένον ἐξ ἀγλάδος. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀναθημάτων ἀξιολογώτατον μὲν ἐθαυμάζετο βωμὸς ἀργυροῦς ἔχων ἐπειργασμένον τὸν λεγόμενον Ἡβῆς καὶ Ἑρακλέους γάμον, ἐκ χρυσοῦ δὲ καὶ λίθων λαμπόντων ἀπῆστραπτε ταῶς, ἀνάθημα τοῦ Ῥωμαίου βασιλέως Ἀδριανοῦ τῇ θεᾷ, ἥς ὁ ὄρνις οὗτος ἐνομιζέτο ἱερός· ἔκειτο δὲ καὶ στέφανος χρυσοῦς καὶ πέπλος πορφύρας, ἀναθήματα τοῦ Νέρωνος. Ὑπεράνω τοῦ ναοῦ τούτου ἐφάνοντο ἐπὶ Πausανίου ἔτι τὰ θεμέλια καὶ λοιπὰ τοῦ προτέρου ναοῦ ὅστις κατεκῆ διότι ὕπνος κατέλαβε Χρυσήδεα τὴν ἱέρειαν τῆς Ἑρας, Κύριος οἶδε διὰ τί. Ἀλλ' ἐπάγει ὁ Πausανίας, ἐξ οὗ ἀντεγράφησαν τὰ ἀνω-

τέρω, οἱ Ἀργεῖοι καίπερ κακοῦ τηλικούτου παρόντος δὲν κατεβίβασαν τὸν ἀνδριάντα τῆς Χρυσήδεος, ὅστις καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ περιηγητοῦ ἀνέκειτο ἔμπροσθεν τοῦ κατακαυθέντος ναοῦ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΟΡΚΟΙ ΠΑΡ' ΑΓΡΙΟΙΣ ΛΛΟΙΣ. — Μεταξὺ τῶν νομαδῶν φυλῶν τοῦ Βορρᾶ τρεῖς τρόποι ὄρκων ἀναφέρονται ὡς συνήθεις. Κατὰ τὸν πρῶτον, ὅστις εἶναι ἡττον ἐπίσημος, ὁ κατηγορούμενος ἀτενίζων τὸν ἥλιον καὶ κραδαίνων μάχαιραν, ὡς εἰ ἤθελε νὰ πολεμήσῃ πρὸς αὐτὸν, ἀνακράζει μεγαλοφώνως. «Εἰ ἐνοχος εἰμι, καταπεμφάτω ὁ ἥλιος ἀσθένειαν, ἥτις νὰ συστρέφῃται ἐν τῷ σώματί μου ὡς ἡ κραδαινομένη αὕτη μάχαιρα». Ὁ δεύτερος τρόπος τοῦ ὄρκου συνίσταται εἰς τὸ κράζειν, γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, ἐκ τῶν κορυφῶν ὄρεων τινῶν καὶ ἐπικαλεῖσθαι θάνατον, ἀπώλειαν τῶν τέκνων καὶ τῶν κτηνῶν, ἢ ἀποτυχίαν ἐν κυνηγασίῳ, ἐν περιπτώσει ἀληθοῦς ἐνοχῆς. Ἀλλ' ὁ ἐπισημότερος ὄρκος γίνεται ὅταν ὁ κατηγορούμενος πῖη αἷμα κυνὸς ἐπὶ τούτῳ φωνηθέντος, εἴτα καέντος ἢ ἀποβρίθθεντος, καὶ ἐκφωνήσῃ «Ἐὰν ἀποθάνω, ἃς ἀπολειθῶ, ἀφανισθῶ ἢ καὶ ὡς ὁ κύων οὗτος». Παραπλήσιος εἶναι ὁ ὄρκος ἐν Σουμάτρᾳ, ἐνθα φονεύουσι ζῶον, ὁ δὲ ὀρκιζόμενος λέγει: «Ἐὰν παραβῶ τὸν ὄρκον μου, ἃς φονευθῶ ὡς τὸ ζῶον τοῦτο καὶ ἐξαφανισθῶ ὡς ἡ καρδιά αὕτη ἣν καταρθείρω». Καὶ ἡ μᾶλλον ἐπίσημος ὀρκωμοσία τῶν Βεδουίνων, ἡ τῶν σταυροειδῶν γραμμῶν, χαρακτηρίζεται ἐπίσης διὰ τῆς αὐτῆς πίστεως τῆς ἐκδηλουμένης ἐν τῇ περιπτώσει τῶν φονευομένων ζώων καὶ ἐπενεργούσης μετὰ συμπαθητικῆς ἀπωλείας ἐπὶ τῆς ἐνόχου ἐπιτορκίας.

Ἐὰν Βεδουῖνος δὲν δυνήθῃ νὰ πείσῃ τινὰ, ὃν ὑποπτεύεται ἐπὶ κλοπῇ, νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἐνοχίην του, φέρει αὐτὸν συνήθως ἐνώπιον σείχου ἢ καδῆ καὶ προσκαλεῖ αὐτὸν νὰ ὀρκισθῇ. Ἐὰν ὁ προσκαλούμενος συναινέσῃ, ἄγουσιν αὐτὸν εἰς μέρος ὁπωσοῦν ἀπέχον τοῦ στρατοπέδου, διότι ὁ ὄρκος, διὰ τῆς μαγικῆς αὐτοῦ φύσεως, ἡδύνατο νὰ ἀποβῇ ὀλέθριος εἰς τὸ κύριον στρατιωτικὸν σῶμα τῶν Ἀράβων, ἐὰν ἐγίνετο ἐν γειτνιάσει αὐτοῦ. Τότε ὁ ἐνάγων χαράσσει διὰ τῆς μαχαίρας αὐτοῦ μέγαν κύκλον ἐπὶ τῆς ἄμμου καὶ πολλὰς σταυροειδεῖς γραμμὰς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, τίθησιν ἐν τῷ κύκλῳ τὸν δεξιὸν αὐτοῦ πόδα, προσκαλεῖ τὸν κατηγορούμενον νὰ πράξῃ τὸ αὐτὸ, καὶ νὰ λέγῃ μετ' αὐτοῦ: «Παρὰ Θεοῦ καὶ πρὸς Θεὸν καὶ διὰ Θεοῦ, ὁμνύω ὅτι δὲν ἔλαθον τὸ πρᾶγμα, οὐδ' εὐρίσκεται τοῦτο ὑπὸ τὴν κατοχήν μου». — Πρὸς πλείονα ἔτι ἐπισημότητα τοῦ ὄρκου, πολλάκις ὁ κατηγορούμενος τίθησιν ἐν τῷ αὐτῷ κύκλῳ μῆριμκα ἢ τεμάχιον